

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **S.R.**,
ukaranego za czyn z art. 87 § 1 k.w.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2023 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść ukaranego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy,
z dnia 21 lipca 2023 r., sygn. akt IV Ka 485/23,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Kłodzku
z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II K 749/22,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze grzywny za czyn przypisany w punkcie I. 2) tego wyroku, i w
tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Świdnicy
do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II K 749/22, S.R. został uznany za winnego czynu z art. 178a § 4 k.k., za który wymierzono mu karę 2 lat ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, w wymiarze 20 godzin w

stosunku miesięcznym. Ponadto orzeczono wobec oskarżonego dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10000 zł. W wyroku zawarto również rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zaskarżył go w całości i zarzucił obrazę prawa procesowego związaną z oceną zgromadzonego materiału dowodowego, prowadzącą do błędnego ustalenia sprawstwa oskarżonego, ewentualnie błąd w ustaleniach faktycznych skutkujący pociągnięciem oskarżonego do odpowiedzialności za czyn z art. 178a § 4 k.k., zamiast z art. 87 § 1 k.w. Obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o zmianę kwalifikacji prawnej czynu i przyjęcie, że zachowanie oskarżonego wypełnia wyłącznie znamiona wykroczenia z art. 87 § 1 k.w., ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie środka karnego.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 21 lipca 2023 r., sygn. akt IV Ka 485/23, zmienił wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że: uchylił orzeczenie o świadczeniu pieniężnym, zaś w miejsce czynu przypisanego uznał S.R. za winnego tego, że w dniu 6 kwietnia 2022 r. w Ż., woj. [...], kierował w ruchu lądowym pojazdem marki S. o numerze rejestracyjnym (...) będąc w stanie po użyciu alkoholu – 0,25 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. wykroczenia z art. 87 § 1 k.w., za które wymierzył mu karę 2000 złotych grzywny. Ponadto Sąd Okręgowy orzekł wobec S.R. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat. Wyrok Sądu odwoławczego zawierał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Kasację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w części dotyczącej orzeczenia o karze, na niekorzyść ukaranego. Skarżący zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 87 § 1 k.w., polegające na wymierzeniu obwinionemu, za przypisane mu w wyroku reformatoryjnym wykroczenie, popełnione w dniu 6 kwietnia 2022 r., na podstawie powołanego przepisu art. 87 § 1 k.w, kary grzywny w wysokości 2000 (dwóch tysięcy) złotych, podczas gdy zgodnie z treścią art. 87 § 1 k.w., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2022 r., kara grzywny mogła być wymierzona w wysokości nie niższej niż 2500 (dwa tysiące pięćset) złotych”.

Formułując taki zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Świdnicy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

Zgodnie z art. 24 § 1 i 1a k.w., w sprawie o wykroczenie grzywnę wymierza się w wysokości od 20 do 5000 złotych, chyba że ustawa stanowi inaczej; za wykroczenie m.in. z art. 87 § 1 k.w. grzywnę wymierza się w wysokości do 30000 złotych. Wykroczenie z art. 87 § 1 k.w. jest zagrożone karą aresztu albo grzywny nie niższej niż 2500 złotych. Tym samym, jako że w art. 87 § 1 k.w. „ustawa stanowi inaczej”, czyn kwalifikowany z art. 87 § 1 k.w. jest zagrożony grzywną w wysokości od 2500 do 30000 złotych.

Przepisy określające takie zagrożenie karą wykroczenia z art. 87 § 1 k.w. (czyli art. 87 § 1 k.w. i art. 24 § 1a k.w.) obowiązują od dnia 1 stycznia 2022 r. – zostały wprowadzone na podstawie art. 3 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021, poz. 2328 ze zm.). S.R. dopuścił się przypisanego mu czynu w dniu 6 kwietnia 2022 r., a więc już w chwili obowiązywania art. 24 § 1 k.w. i art. 87 § 1 k.w. w obecnym brzmieniu. Należało zatem w tej sprawie stosować przepisy w brzmieniu nadanym ustawą z 2 grudnia 2021 r.

Z powyższego wynika, że Sąd Okręgowy, zmieniając wyrok Sądu I instancji, wymierzył ukaranemu karę grzywny poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia. Wymierzenie kary poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego w przepisie, który określa kwalifikację prawną czynu przypisanego, bez wskazania szczególnej podstawy do takiego ukształtowania rozstrzygnięcia co do kary, stanowi rażące naruszenie prawa materialnego – przepisu stanowiącego podstawę ukarania obwinionego. Sytuacja taka zawsze ma wpływ na treść wyroku (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dni: 28 stycznia 2021 r., II KK 412/20; 18 marca 2020 r., IV KK 10/20; 5 lutego 2013 r., sygn. akt III KK 228/12). Ten wpływ uwidacznia się w tym, iż ukarany ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie, w odniesieniu do okoliczności tej sprawy – zbyt łagodną.

Wobec powyższego należało uchylić zaskarżony wyrok zgodnie z wnioskiem Prokuratora Generalnego, tj. wyłącznie w zakresie orzeczenia o karze za czyn z art. 87 § 1 k.w., przypisany w punkcie I.2) wyroku Sądu Okręgowego. Ma rację autor kasacji, że Sąd ten, wobec treści wyroku Sądu I instancji, może bez naruszenia zakazu *reformationis in peius*, orzec karę grzywny, która będzie spełniać wymogi prawa materialnego

Podsumowując, przeprowadzając postępowanie ponownie w zakresie orzeczenia o karze, Sąd Okręgowy zobowiązany będzie uczynić zadość treści norm prawa materialnego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.

(TM)

[ał]